

Kan entreprenörskap bidra till intern förbättringskapacitet för skolförbättring i tre skolor?

Susanne Sahlin, Phd Student in Education
Department of Education,
Mid Sweden University, Sweden
susanne.sahlin@miun.se

“Världens bästa regionala utbildningssystem” - ett forsknings- och skolutvecklingsprojekt

En delstudie i projektet

- Ett möjligt fokus i projektet var att titta närmare på hur deltagande skolor och fadderföretagen samarbetade inom ramen för projektet
- Varför intressant att studera?

Syfte & forskningsfrågor

Syftet med denna studie är att beskriva och analysera om och hur entreprenörskap bidrar till att bygga intern förbättringskapacitet för skolförbättring i tre skolor.

- Har entreprenörskap, i termer av samarbete mellan fadderföretag och skolor, någon inverkan på skolförbättring?
- Kan entreprenörskap, i den meningen, bidra till att bygga intern förbättringskapacitet för skolförbättring i skolor? I så fall, hur?

Interna förbättringskapaciteter

”En skolas interna förbättringskapaciteter är den samlade förmågan hos rektorer och lärare i en enskild skolkontext, som krävs för att skolan som helhet skall vara väl förberedd inför och kunna genomföra en skolförbättringsprocess.”

(Björkman, 2008, s. 40)

Tre viktiga interna förbättringskapaciteter

- Ledarskap
- Kompetensutveckling
- Interna och externa samarbetsformer

(Björkman, 2008; Moos, Johansson, Day, 2011)

Metod & Analys

- **Fallstudiedesign**
  - Fallet - samarbetet mellan de tre skolorna och de tre fadderföretagen
- **Semi-strukturerade intervjuer 2012-2015**
(48 totalt)
  - lärare, rektorer & företagsrepresentanter
- **Enkät (lärare)**
- **Kvalitativ analys**

Fallets kontext

- Skolutvecklings- och forskningsprojekt 2012-2015
- 3 schools from the geographical middle region in Sweden - chosen through an application process
- Förbättra elevernas resultat/måluppfyllelse
- Utveckla hela skolans ledarskap
- Utveckla skolans förmåga att hantera och leda förbättringsprocesser
- Följa utvecklingsprocessen med forskning
- Fadderföretag

Fallets kontext

- **F-5**
Skolan har cirka 150 elever och sysselsätter 25 lärare. Skolan ligger utanför den huvudsakliga staden, i ett litet samhälle nära till industrin.
- **F-9**
Skolan har ca 340 elever och sysselsätter 80 lärare. Skolan ligger utanför stadens centrum, i ett mindre samhälle nära till industrin.
- **Gymnasieskola**
Skolan har cirka 120 elever, och sysselsätter 25 lärare. Gymnasieskolan är belägen i en glesbygdskommun i inlandet i norra Sverige.

Fallets kontext

- **Fadderföretagen** – stora företag/industrier som verkar i mittregionen i Sverige, olika sektorer: turism, energi och massa- och pappersindustri/hygienprodukter.
- Ett av företagen är ett multinationellt företag, ett företag verkar i Sverige och Norge, och ett företag bedriver verksamhet i mittregionen i Sverige.
- Gemensamt för företagen är att de, genom sitt medlemskap i MittNorrandUtbildning, alla tre har ett intresse av utvecklingen i regionen och därmed också för skolornas utveckling.

Resultat analys – exempel på innehåll i samarbetet

- Gemensam dag om ledarskap för både pedagoger och mellanchefer ifrån fadderföretaget,
- en dag med teknik- och energifrågor för årskurs 4-5,
- det alpina samarbetet,
- fadderföretaget presenterades på olika sätt på en arbetsmarknadsdag för elever,
- lärare presenterade sitt arbete med ett pedagogiskt verktyg för att bryta ner målen i den nationella läroplanen, för fadderföretagets chefer och mellanchefer,

Resultat analys – exempel på innehåll i samarbetet

- skolans personal deltog i en utbildningsdag om ledarskap, som tillhandahölls av fadderföretaget,
- en arbetsgrupp bestående av personal från skolan och från fadderföretaget har utvecklat en plan med konkret innehåll från årskurs 4-9, varav ett flertal aktiviteter genomförts.
- skola och fadderföretag har i samarbete genomfört ett VM i längdåkning och utförsåkning för elever med särskilda behov.

Resultat analys – lärares röster

- *"Projektet är ett sätt att starta ett samarbete med det fadderföretaget ... någonstans på vägen har det utvecklats så att det känns som om det kan bli riktigt bra ..."*
- Det har tagit tid att forma samarbetet → skolan var inte riktigt redo för ett samarbete och det var skilda verksamheter som skulle mötas och lära känna varandras förutsättningar, möjligheter och verksamheter för just ett samarbete.
- När det gäller lärarnas uppfattning om sin egen delaktighet i samarbetet med fadderföretaget är svaren tämligen skiftande.
- *"Styrkorna är just samarbetet med universitet och företag, att man faktiskt diskuterar om skolsituationen och samarbete skolspecifikt."*
- *"Det är av värde att titta på ett långsiktigt samarbete och att hitta ett långsiktigt gemensamt mål."*

Resultat analys – lärares röster

- *"Vi har byggt projektet på våra olika förmågor och förutsättningar, där båda har gått ut som vinnare."*
- *"Ambitionen känns ju som att det inte är i projektet utan det är ju för att få till ett samarbete som ska kunna gå vidare."*
- Flera lärare reflekterar över vikten av samarbete mellan skolor, företag och det omgivande samhället.
- En lärare ser fördelar för eleven och för sitt eget yrke i samarbete med fadderföretaget: *"Bra för högstadiet, till exempel, att arbeta mot ett företag. Bra att arbeta med mitt eget ledarskap och att få se andra organisationer."*

Resultat analys – rektorers röster

- En rektor ser de gemensamt planerade initiativen om ledarskap för personalen som en del av det pedagogiska ledarskapet.
- En rektor reflekterar över att det är intressant att en fråga för skolan också kan vara lika intressant för företaget, till exempel ledarskap: *"Man får en möjlighet att titta över kanten, vi brottas ungefär med samma utmaningar fast vi jobbar så olika och med olika förutsättningar."*
- En rektor menar att samarbete med fadderföretaget också blir en påminnelse om att det är möjligt att hitta lösningar genom att titta på en helt annan organisation för att få svar eller idéer till den egna verksamheten.

Resultat analys – rektorers röster

- *"Samarbetet med fadderföretaget har betytt att spegla frågor ifrån något annat än skolan. Jätte viktigt att inom en skolverksamhet, bland pedagoger och som rektor, ha en omvärldsuppfattning och ser skolarbetet som en del i en samhällsutveckling."*
- En rektor reflekterar över vikten av att både elever och lärare får chansen att komma utanför skolan: *"Jag ser ju en risk i att, skolan, alltså allt sker inom skolans fyra väggar hela tiden och sedan kommer man ut och känner inte igen sig."*
- Alla tre rektorer tror att samarbetet med fadderföretagen kommer att fortsätta, baserat på det som gemensamt skapats inom projektet.
- En rektor beskriver hur han önskar och vill arbeta mer med omgivande samhälle och funderar över hur de kan samarbeta och hur man skapar utrymme för ökat samarbete. Rektor ser sin roll som central för att skapa tid och utforska de möjligheter som finns till samarbete.

Resultat analys - företagens röster

- Ett företag lyfter fram att de fått vara med och påverka, eller åtminstone "putta in" frågor i elevernas vardag och undervisning på ett tydligare sätt och skapa intresse för dem.
- "Vi måste ju kunna försörja oss med kompetens då, så då är det jätteviktigt, samarbete med skolorna."
- Vikten av samarbete lyfts också i termer av att skolan på sikt är företagets rekryteringsbas, en kompetensförsörjningsbas.
- Skolan har mycket erfarenhet och kompetens vad gäller mångfald och integration där företaget uppfattar att de har mycket att lära: "dels utifrån ett medarbetarperspektiv där vi har väldigt lite mångfald men också från ett kundperspektiv, att de här barnens föräldrar är ju eller kommer förhoppningsvis att bli våra kunder, vi kanske ska få mer kunder av utomnordisk härkomst."

Resultat analys - företagens röster

- "Vi har mycket att lära av varandra dels så ute i skolorna idag där finns ju företagens framtida medarbetare, företagets framtida chefer och ledare, det är ju jätteviktigt att få fram deras perspektiv och samtidigt förmedla en bild av vad som komma skall."
- Två av företagen uttrycker just möjligheten att spegla sitt företag och sin verksamhet emot någon annan som positivt och givande, att lyfta både sig själv och blicken. Till exempel: *Hur jobbar de med motsvarande frågor som vi jobbar med?*
- Företagets representant summerar samarbetet med orden: *de kanske har gett oss väl så mycket som vi har gett dem egentligen.*
- En företagsrepresentant reflekterar över vikten av att ha gemensamma intressen för att samarbetet skall bli lyckosamt och att samarbetet skall gagna båda parter, och konstaterar att tillsammans med skolan i sitt samarbete idag har många beröringspunkter i det de gör.
- En viktig del i att skapa ett varaktigt samarbete är att engagera fler människor, så det sprider sig på alla nivåer.

Vad kan sägas just nu?

- Ett framgångsrikt samarbete mellan skolor och företag - ur ett kortsiktigt perspektiv har samarbetet bidragit till utveckling på olika sätt (sett till genomförda aktiviteter).
- Om samarbetet kommer att bidra till utveckling på lång sikt är för tidigt att säga något om, men intentioner och föreställningar hos intervjuade tycks vara att samarbetet mellan skolor och fadderföretag kommer att fortsätta och vidareutvecklas.
- Samarbetet tycks ha skapat medvetenhet bland de deltagande parterna och också visat på de praktiska möjligheterna för ett samarbete mellan skolor och företag.

Tack för att du lyssnat!

Susanne Sahlin

Doktorand i pedagogik
Avdelningen för utbildningsvetenskap
Mittuniversitetet

E-post: susanne.sahlin@miun.se

Tfn: 010-1428252